

KOULU TAPPAA

MAARIT SIRÉN

KOULU TAPPAA

Maarit Sirén

© 2015 Maarit Sirén
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-318-953-9

ESIPUHE

Peruskoulujärjestelmää pidetään yhteiskunnassamme itsestäänselvänä instituutiona, jota ei helposti kyseenalaisteta. Kansalaisten oletetaan olevan kiitollisia ilmaisesta oikeudesta. Ongelma on siinä, että se ei ole oikeus. Se on velvollisuus eli pakko. Lisäksi järjestelmä sisältää koululaisten kannalta lukuisia muitakin ongelmia, väärinkäsityksiä ja ristiriitaisuuksia.

Tämä kirja perustelee miksi syksyksi 2016 suunnitteilla oleva opintosuunnitelman uudistus ei riitä ja miksi tarvitsemme nyt radikaalimman uudistuksen.

Koulusota on jo käynnistynyt. Tällä hetkellä on kaksi asiantuntijaleiriä, joista toinen haluaa tehdä järjestelmään pieniä muutoksia ja toinen muuttaa rakenteet kokonaan uusiksi. Sitten on vielä kolmas ryhmä, joka ei ole edes tietoinen että suomalainen peruskoulu on muutoksen tarpeessa. On hämmäntävää edelleen kuulla kliseisiä

kommentteja suomalaisen peruskoulun erinomaisuudesta, kun jo valtiovallan tasolla on myönnetty peruskoulun tarvitsevan muutosta. Viimeisimmässä kansainvälisessä koulutustapaamisessa kukaan ei enää ihailnut Suomea, vaan suomalaiset ihailivat monien muiden maiden koulu-uudistusten rohkeutta.

Tervetullut kritiikki saatiin nyt kesällä 2015, kun Sitran rahoittama 31 asiantuntijasta koostuva Uusi koulutusfoorumi kritisoi voimakkaasti nykyistä ja suunniteilla olevaa opetussuunnitelmaa. Heidän raporttinsa nimeltä *Maa jossa kaikki rakastavat oppimista* kertoo miten radikaalisti peruskoulun täytyy muuttua jotta raportin nimi toteutuisi todellisuudessa.

Jokaisen suomalaisen lapsen on pakko suorittaa oppivelvollisuus. Koska järjestelmä pakottaa lapset osallistumaan, on järjestelmä luonnollisesti myös vastuussa lastemme hyvinvoinnista. Tällä hetkellä se ei huolehdi vastuustaan. Useiden tutkimusten mukaan

suurin osa suomalaisista koululaisista kärsii koulupahoinvoinnista. Aikuisten työuupumuksesta on jo pitkään oltu huolissaan, mutta ei lasten.

On tullut aika hajottaa suomalainen peruskoulujärjestelmä ja rakentaa se kokonaan uudelleen. Tähän on löydettävä rohkeutta viimeistään nyt tai muutoin järjestelmä tulee kaatumaan omaan mahdottomuuteensa. Peruskoulun pakkoon perustuva opetussuunnitelma on korvattava vapaavalintaisten opintojen järjestelmällä, jos haluamme koululaistemme innostuvan oppimisesta. Ilman tätä muutosta peruskoulumme ei ole muuta kuin orjalaitos.

Toivon, että tämä kirja herättä oivalluksia, pohdiskelua ja rohkeutta toimia koululaistemme puolesta.

KOULULAISTEN TAPPAJAT

Ongelmana eivät ole ihmiset, vaan heidän luomansa järjestelmät. Ihmiset ovat kehittyneet, mutta järjestelmät ovat pysyneet takapajuisina. Väärät järjestelmät tuottavat kärsimyksiä hyville ihmisille.

– Enrique Barrios -

SUUNNITTELIJAT JA PÄÄTTÄJÄT

Meillä on hyvä koulu eilistä varten. Se ei ole tätä päivää eikä tulevaisuutta varten.

- Tiina Silander, Jyväskylän opettajankoulutuksen johtaja -

Viime vuosina on havahduttu todellisuuteen, jossa suomalaisten koululaisten oppimistulokset laskevat ja koulupahoinvointi kasvaa. Tosin on edelleen niitäkin suomalaisia, jotka hehkuttavat peruskoulujärjestelmän olevan parasta, mitä Suomella on tarjota, mutta he eivät selvästikään ole selvillä nykyisestä tilanteesta. Vaikka tosiasiat on nyt tunnustettu, hyvin harva ymmärtää mistä tämä kaikki johtuu.

Vastaus on yksinkertainen ja looginen. Sitä kuvaa parhaiten Taloustutkimuksen tekemä arvo- ja asennetutkimus 15-79-vuotiaille suomalaisille. Talouselämä-lehti analysoi tulosten perusteella, että

nuorimpien ja vanhimpien suomalaisten arvomaailmat ovat kuin yö ja päivä. Siinä missä vanhimpien ihmisten sukupolvi arvostaa kurinalaisuutta ja työkeskeistä kulttuuria, nuorimmat sukupolvet arvostavat liberaaliutta, elämyksellisyyttä ja rohkeutta eivätkä he kunnioita perinteisiä instituutioita. Lehti myös toteaa, että koska ihmisen arvot eivät muutu merkittävästi varhaisaikuisuuden jälkeen, nykyisten nuorten edustamat arvot siirtyvät heidän mukanaan tulevaisuuteen ja näin mullistavat koko yhteiskunnan arvoperustan.

Syy koululaisten muutokseen johtuu siis siitä yksinkertaisesta mutta suuresta syystä, että heidän sukupolvensa asenteet ovat erilaiset kuin muilla sukupolvilla. Asenteet ovat muuttuneet pikkuhiljaa sukupolvi sukupolvelta. Ongelmat ovat alkaneet tiivistyä vasta viime vuosina siksi, että uudet arvot ja asenteet ovat ylittäneet kriittisen massan. Suomessa on nyt riittävän suuri määrä koululaisia, jotka asenteellaan osoittavat että me emme enää suostu tähän, tämä ei

palvele meidän arvoja, te ette voi pakottaa ja orjuuttaa meitä. Aikaisempia sukupolvia on ollut helppo mankeloida järjestelmän läpi, koska he ovat olleet nöyristeleviä ja kuuliaisia. Se on heidän sukupolvilleen itsestäänselvä asenne. Nykynuorten asenne on täysin erilainen. Se ei ole enää alistuva, vaan rohkea ja oikeutensa tiedostava. He eivät opiskele opettajien ja yhteiskunnan mieliksi, jos se ei heitä itseään kiinnosta.

Viime aikoina kouluista on kerrottu, kuinka vakavaa oppilaiden ja henkilökunnan uupumus on. Oppilaiden usko koulunkäynnin merkitykseen on hiipunut. Merkittävämpää on kuitenkin peruskoulujärjestelmän kyseenalaistaminen myös yhä useamman opettajan ja rehtorin taholta. Peruskoulu-uudistuksen suunnittelijoille on esitetty vaatimus, että muutoksen on oltava niin suuri, että suomalaiset koululaiset alkavat viihtymään koulussa ja nauttimaan opiskelusta. Uudistuksessa oppilaan oma kiinnostus täytyy olla tärkein asia. Tällä hetkellä tilanne on se, että koululaiset oppivat enemmän koulun

Tämä kirja on voimakas kritiikki suomalaista peruskoulujärjestelmää kohtaan.

Se kertoo mitä järjestelmä tappaa koululaisistamme ja millä tavoin. Peruskoulun ongelmat, väärinkäsitykset ja ristiriitaisuudet on kerrottu kansantajuisesti. Kirja esittää myös uuden mallin peruskoulujärjestelmän muuttamiseksi.

Maarit Sirén on kasvatustieteiden ja filosofian maisteri, opettaja ja koululaisen äiti.

Kirjan tarkoitus on herättää oivalluksia, pohdiskelua ja kyseenalaistamista. Lastemme ja yhteiskuntamme pelastukseksi peruskoulu tarvitsee nyt radikaalin muutoksen.

9 789523 189539